

Thema:	verkondiging
Tekst:	Johannes 19:16b-37
Lezen:	Johannes 19:16b-37
Gehouden te: Door:	Uithuizermeeden op 25 maart 2016 (19.30 uur) L.S.K. Hoogendoorn

Goede Vrijdag

v/g
ps. 27:7

gebed

L Jh. 19^{16b-18}

verkondiging: kruis

*Zie hoe Jezus daar loopt in Jeruzalem,
met een kruis op zijn rug en een doornenkroon.¹*

Soldaten voeren Jezus weg.
In ballingschap.

Eens voerde God de mens weg uit het paradijs als straf op hun zonde.
Eens voerde God zijn volk Israël weg uit het beloofde land als straf op hun zonde.
Nu laat God Zijn Zoon wegvoeren om onze zonden.
Buiten de poort moet Jezus lijden.
Buiten Gods heiligdom, waar Gods liefde woont en zijn genade en zegen wordt verkregen.

Jezus Zelf draagt zijn martelpaal, zijn vloekhout naar de bekende executieplaats.

Onschuldig, zo stelde Pilatus als procurator rechtsgeldig vast.
Toch gekruisigd: volgens Gods plan en Jezus' woorden over zijn verhoging.
Straf die Hij draagt omdat Hij doet wat Vader van Hem vraagt.²

Ultieme vernedering: gestraft als de ergste misdadiger.
Een schertsvertoning: het kruis als een koningstroon, geflankeerd door twee dienaren.

*Het was Mel Gibson niet Heer, die u dood sloeg.
Niet mijn collega zie zo stevig vloekt en tiert.*

...

Het was de moslim niet die nooit naar u vroeg.

En niet de criminelen die steeds geweld beleden

...

*Heer, ik ben het. Ik ben de reden van dit kwaad.
Ik stond U daar te overladen met mijn smaad.
Ik was de hamer en het hout, de nagels in uw wonden.*

...

Dit niet te filmen leed. Eyleas! Om mijne sonden.³

zingen: GK gz. 91

---

¹ Op toonhoogte 131/Opwekking 614.

² Sergej Visser, Ecce homo, ND za. 241009.

³ Peter van Dijk (naar Revius, 2007/maart 2008), in: ND GVr. 210308.

L Jh. 19¹⁹⁻²²

verkondiging: titel

Jezus.

Want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.

Zo sprak de engel tegen Jozef voor Jezus' geboorte.⁴

Lieve God: moet uw Zoon zijn naam zó waarmaken, op deze gruwelijke manier?

Ja: zó erg zijn uw zonden die Hem wonden, zó groot is Mijn en Zijn liefde voor u als zondaren.

Dit niet te filmen lijden is grond en bron van uw eeuwig behoud.

Uit Nazaret/de Nazoreeër.

'Kan daar iets goeds vandaan komen?' vroeg Natanaël aan Filippus.⁵

De Heiland voor de wereld nog wel?

De koning van de Joden?

Dat beweerde Hijzelf, maar dat was en is Hij niet, Pilatus!

De keizer is onze koning.⁶

Wij, de hogepriesters, vertegenwoordigen het volk, niet Hij!

Pilatus geeft geen krimp.

Met dit opschrift wreekt hij zich op de Joden

Zij dwongen hem tegen zijn rechtsgevoel in te gaan.

In het hebreuws.

De taal van de heilige Schriften, van het verbond en Gods verbondsbeloften.

Door God geroepen Joden lezen hoe God zijn beloften vervult.

Laten Joden die tuk zijn op tekenen en voor wie een gekruisigde Jezus aanstootgevend is zich erdoor gezeggen.

In het grieks: de wereldtaal van toen: de koning van de Joden is de koning van de wereld.

De taal van de wijsheid ook.

Grieken wilden Jezus wel zien.⁷

Wat voor hen dwaas is: een gekruisigde Redder, is Gods wijsheid en wijzer dan mensen.⁸

Laten wij ons dit voor gezegd houden.

In het latijn: de officiële voertaal.

Met een variant op Kajafas' profetie:

Dit schreef Pilatus niet uit zichzelf: als procurator in dat jaar schreef hij deze officiële proclamatie.

Uit zichzelf schreef hij met de misprijzende bedoeling Jezus, de hogepriesters en de Joden zo diep mogelijk te kwetsen.

God neemt hem bij de hand en maakt er een eretitel van.

Als de Koning der Joden wordt Hij veracht.

Als de Koning der wereld wordt Hij verwacht.

zingen: gz. 13:1,3 Enige Gezangen

---

⁴ Mt. 1:21.

⁵ Jh. 1:46.

⁶ Jh. 19:15.

⁷ Jh. 12:20vv.

⁸ 1 Kor. 1:22-25.

L Jh. 19²³⁻²⁴

verkondiging: loting

Jezus hield zijn onderkleed aan toen Hij de voeten wuste van zijn discipelen.⁹

Mijn Verlosser hangt aan 't kruis.

Naakt.

Ontmanteld.

Ontluisterd.

God schiep mensen naakt zonder schaamte.

Schaamte kwam op door en na de zondeval.

Adam en Eva maken van vijgenbladeren lendenschorten.¹⁰

God maakt voor hen kleren van dierenvelen en trekt hen die aan.¹¹

Vijanden kleden hun gevangenen uit als ultieme vernedering.¹²

Net als David moet Jezus in zijn doodstrijd deze vernedering ondergaan.

Job belijdt:

Naakt ben ik uit de schoot van mijn moeder gekomen en naakt zal ik in haar schoot terugkeren.¹³

Zonder iets.

Dit laatste geldt op Jezus op een uiterst kwetsende wijze.

Om onze naakte schande en armoede te verzoenen met onvergankelijke rijkdom.

Opdat wij er zeker van zouden zijn dat wij, ontdaan van onze aardse tent,

niet naakt zullen zijn, maar bekleed met onze hemelse woning.¹⁴

In het wit gekleed, staande voor Hem die Johannes ziet:

niet naakt, maar gekleed in een lang gewaad en een gouden band om zijn borst.¹⁵

zingen: ps. 22:8

---

⁹ Jh. 13:4.

¹⁰ Gn. 3:7.

¹¹ Gn. 3:21.

¹² Js. 20.

¹³ Job 1:21.

¹⁴ 2 Kor. 5:1vv.

¹⁵ Opb. 1:13.

L Jh. 19²⁵⁻²⁷

verkondiging: moeder- en zoonruil

Jezus ontvangt mee-lijden van moeder Maria, haar zus, Jezus' tante, van nog 2 Maria's en van zijn lievelingsleerling, Johannes.¹⁶

Maria gaf haar zoon haar liefdevolle zorg na zijn geboorte en daarna. Nu geeft Jezus als oudste zoon zijn liefdevolle zorg aan zijn moeder als zijn laatste plicht. Hij maakt de moeder-zoon-relatie los. Hij gaat voorop naar waar wij als engelen zullen zijn: niet verbonden door bloed maar in de Geest.

'Mevrouw, kijk: uw zoon!'
U moet Mij achterlaten omwille van Mij en het evangelie.

*Maar Jezus is ook over haar bewogen.
Hoor maar, als Hij tegen Johannes zegt:
Zie uw moeder en van toen af, waren Johannes ogen
niet meer van Maria af en kwam zij in zijn huis terecht.*¹⁷

Johannes: zoon in Jezus' plaats, een andere trooster.

Toch kent Jezus nog altijd gezinsleden.
Wie?
Als wij Gods wil doen heet Hij ons: mijn broer, zus, moeder.¹⁸

zingen: ps. 22:4

---

¹⁶ Jh. 13:23, 20:2, 21:7 en 20.

¹⁷ <http://www.gedichtensite.nl/pasen-lijdenstijd/31570-zie-uw-zoon>, Drikus van Engelenhoven.

¹⁸ Mc. 3:33-35.

L Jh. 19²⁸⁻³⁰

verkondiging: vervullend sterven

Alles wat in de Bijbel staat over verzoening door voldoening is volbracht.
Elk offer mondt uit in Jezus' offer van zijn lichaam en liefde.
Elke priester komt uit bij Jezus als de enige Hogepriester met zijn eigen bloed.

Het is heet.
Wondkoorts en folterende pijn teisteren Jezus.
Hij heeft wat vocht nodig voor zijn laatste profetie.
Men dient hem wat azijnwater toe.

Hoor: 'Voltooid!'
Geen reutelend maar een krachtig *statement*.
Profetisch: een goddelijk waar woord.
Priesterlijk: een verzoenend woord.
Koninklijk: een zegevierend waar woord.
Uniek: geen priester kon het vóór Hem zeggen, geen priester hoeft het meer ná Hem zeggen.
Jezus heeft zijn reddend werk gedaan en afgerond.
Het resultaat zal blijken: eeuwige redding van ons, zondaren, eeuwig heil en geluk.

Als Mensenzoon had Hij geen plek om zijn hoofd neer te leggen, te buigen.
Alleen het kruis is die plek.
Voor Hem was geen kalm leven en geen kalm en zacht ontslapen weggelegd.
Met priesterlijke zelfopoffering geeft Hij Zich welbewust, actief, gehoorzaam en vol liefde over aan de dood.
Naar zijn profetisch-koninklijk woord:
De Vader heeft Mij lief omdat Ik mijn leven geef, om het ook weer terug te nemen.
Niemand neemt mijn leven, Ik geef het zelf.
Ik ben vrij om het te geven en om het weer terug te nemen –
dat is de opdracht die Ik van mijn Vader heb gekregen.¹⁹

*Kruis, vloekpaal voor mijn straf,
kruis: dood en graf.
Na drie uur zware duisternis
klinkt koninklijk: Het is volbracht!
Hier lacht de vrede, wint het licht,
de dag verdrijft de bange nacht,
de hel blijft voor een christen dicht.*²⁰

*Hij boog het hoofd
"het is volbracht"*

...
*genoeg..... het was genoeg.....
voor mij.....*²¹

zingen: ps. 22: 7

---

¹⁹ Jh. 10:17v.

²⁰ GK gz. 126:3.

²¹ Nelleke (de Hoog), Genoeg....., in: Passage (kerkblad GKv Waddinxveen) 040499.

L Jh. 19³¹⁻³⁷

verkondiging: ongebroken

Voorschrift en feest noodzaken tot een begrafenis op deze sterfdag.
Pilatus werkt nu wél mee.
Iedereen wil zich zo spoedig mogelijk van Jezus ontdoen en wellicht zijn geweten sussen.
Breek de benen van een gekruisigde en hij sterft binnen het kwartier.
Hij kan zich niet langer omhoog duwen om nog wat lucht in zijn longen te krijgen.
Een soldaat steekt zijn lange dunne lans in Jezus' hartstreek.
Geen gebroken benen, maar bloed en lijkvocht verklaren Jezus' dood.
Ongebroken, zoals van het pesachlam de botten niet gebroken mochten worden.

Vader heeft het lijden van zijn Zoon als offer bestemd en aanvaard.
Alle soldaten kijken omhoog om te controleren: is Hij écht dood?
Hoe wonderlijk, de manier en de tijd waarop Hij al gestorven is!

Wonderlijk ook de nadruk die Johannes legt op zijn bericht als een getuigenis:
rechtsgeldig, waar, betrouwbaar, geloofwaardig.
Een ongebroken verklaring.

Straks schrijft hij:
Dat u gelooft dat Jezus de Messias is, de Zoon van God,
en opdat u door te geloven leeft door zijn naam.²²

In zijn 1^e brief borduurt hij hierop voort.
Hij getuigt om te verbinden aan zich en via hem aan de Vader en de Zoon.²³
En we hebben zelf gezien waarvan we nu getuigen:
dat de Vader zijn Zoon gezonden heeft als redder van de wereld.²⁴

*'k Geloof in God de Zoon, zijn enig kind,
In Jezus, redder van de zonden,
zodat geen kwaad de machtsstrijd wint.
Bevrijder is Hij door zijn wonden.*

*Hij leed aan 't kruis, door God vervloekt,
schonk leven door zijn kostbaar bloed.*

Hier eindigt de preek.
Niet Jezus.
De graankorrel sterft en draagt zódoende veel vrucht.

Amen.

zingen: ps. 34:8

---

²² Jh. 20:31.

²³ 1 Jh. 1:3.

²⁴ 1 Jh. 4:14.

credo: NGB 20
LvK gz. 181:5,6

gebed
collecte
GK gz. 162:1
zegen

Niets uit dit document mag gepubliceerd, vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden in welke vorm dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de predikant ds. L.S.K. Hoogendoorn. Ter voorbereiding van en openbaarmaking in de zondagse eredienst, en of ter voorbereiding van Bijbelstudie-[bijeenkomsten] is geen toestemming nodig, wel wil de predikant daarvan in kennis gesteld worden.

lsk.hoogendoorn@solcon.nl